

indulgentias legendo Missam diei, ut pluries a S. Congr. declaratum est. Ita ad postulatum: *Utrum qui celebrant in altari privilegiato pro singulis diebus debeant semper uti paramentis nigris, diebus non impeditis, ut privilegii indulgentiam consequantur? respondit S. Rit. Congreg. Affirmative, die 11. Aprilis 1840. (14). — S. Lig. n. 339.*

QUAER. 18<sup>o</sup> *An obligatus ex stipendio ad legendam Missam de Requiem, vel votivam, satisfaciat si aliam Missam dicat?*

*Resp. Affirm.* Ratio est, quia Missa eadem est quoad substantiam; et si adsit iusta ratio, nullum erit peccatum. Hinc si Rubricae non permittant ea die legi Missam vel *de Requiem* vel votivam, debet legi Missa diei, et sic vere satisfat obligationi. Qui autem absque legitima ratione id facit, a peccato veniali excusari non potest; nec propria devotio ut ratio sufficiens habetur. — Ita S. Lig. n. 328., etc.

QUAER. 19<sup>o</sup> *An stipendium percipi possit pro Missa in die Commemorationis omnium fidelium defunctorum celebranda?*

*Resp. Affirm.* Ratio est, quia non omnes Sacerdotes tenentur hac die Missam applicare pro omnibus defunctis, imo nec celebrare obligantur. Possunt igitur Missam applicare ad libitum et pro omnibus defunctis in Purgatorio degentibus, vel pro aliquibus tantummodo. Constat ex Decreto S. Congr. die 4. Aug. 1663. Hoc autem posito, nihil prorsus obest, quominus stipendium pro Missa accipi possit. — Ita communiter S. Lig. n. 338. (15).

(14) Iuxta aliud eiusdem S. Congr. responsum sacerdos ad lucrandam indulgentiam diem expectare debet, quo Missam de Requiem celebrare possit, dummodo tamen eiusmodi dies intra eam hebdomadam recurat.

(15) Quaestio fieri solet de sacerdote, qui Missam applicet pro eo, qui primus stipendium offerat. Qua de re S. Alphonsus scribit (lib. 6. n. 337.): Dicunt Lugo (*De Poenit.* dis. 13. n. 137.) et Palaus (*Tr.* 22. quaest. unic. punct. 6.) applicationem Missae factam pro primo offerente esse validam, sed illicitam ex prohibitione Clementis VIII., quam promulgavit Paulus V. die 15. Nov. 1605., vetans hanc consuetudinem, tamquam pluribus nominibus periculosam, fidelium scandalis obnoxiam, atque a vetusto Ecclesiae more nimium abhorrentem. At probabilius, ut recte ait

*Croix* lib. 6. p. 2. n. 222. talis applicatio non solum erit illicita, sed saepe invalida, quia saepe accidit quod Missa tunc dicatur pro causa, quae adhuc non existit, puta si stipendium offeratur pro liberatione a carcere, ab infirmitate etc., quae causa cum nunc non adsit, effectus Missae suspensus remanere deberet, quod non videtur credibile.

Atqui haec in re S. Alphonsus decepit La Croix, dum sibi contrarium finxit Lugo qui alioquin eandem cum illo doctrinam tradit. En verba Lugonis (l. c.): *De applicatione Missae sub illa conditione* (scil. pro eo, quem Deus nunc iam praevidet ipsi oblatum primum stipendium etc.) *sunt duae sententiae satis communes, altera concedens esse validam, altera negans... Posteriori sequitur Diana cum aliis..., quorum tamen plures*

## APPENDIX

## PRO SACERDOTIBUS SOCIETATIS IESU

190. — I. Sacerdos Societatis neque pro se neque pro alio stipendium Missarum, quas legit, acceptare potest. Idem servandum etiam de aliis quibuslibet sacris ministeriis. Constat ex *Instituto Societatis passim*. Vide praesertim *Epitome* nov. ed., p. 185. — Lacroix, l. 4. p. 136.

II. Si pecunia pro Missis offeratur Sacerdoti Soc. vel Communitati, potest per Superiorem admitti, non quidem cum obligatione, sed cum promissione dicendi titulo gratitudinis aliquas Missas, vel etiam unam aut alteram singulis annis. Ita Castropalao. Sicque declarasse Mutium Vitelleschi Generalem testatur Burghaber centuriae 3. cas. 25. — Lacroix, l. 6. part. 2. n. 146.

III. Item potest pecunia accipi liberaliter oblata, et vicissim liberaliter possunt promitti Missae, ita tamen ut posterior promissio, non sit velut compensatio seu solutio reciproca quasi pro stipendiis, sed mero eleemosynae titulo pecunia admittatur; adeo ut offerens plane intelligat, accipi non posse alio nomine, et hoc eodem eleemosynae titulo ipse largiatur. — Lacroix, l. 6. part. 2. n. 146.

191. **Hinc resolves.** — 1<sup>o</sup> Sacerdos Soc., cui pecunia offertur pro Missis legendis, potest dicere offerenti, se Missas gratis lecturum ad ipsius intentionem, et vicissim rogare ipsum ut liberaliter applicare velit pecuniam oblatam ad hanc vel istam piam causam; sic offerens habebit du-

*non loquuntur de illo casu, sed de applicatione anticipata Missae pro eo qui postea primus venerit, non referendo conditionem ad scientiam Dei iam praesentem. Et quidem si prior sententia intelligatur cum moderatione quadam, scilicet quod sacerdos applicet sacrum hodiernum, non indifferenter pro quocumque primo venturo et oblaturo stipendium, sed pro primo, quem Deus iam videt oblatum stipendium ad sacrum faciendum pro necessitate aliqua iam tunc existente, scilicet pro aliquo iam nunc defuncto, non pro necessitate postea futura; tunc speculative loquendo nihil est, quod impediatur valorem tatis*

*applicationis, ut fateri videntur ipsi adversarii.*

Porro hoc ipsum est, quod post Vasquez, Aversa, etc. nec Croix, neque S. Alphonsus reiciunt, dummodo videlicet causa, pro qua offeretur dein stipendium iam nunc existat. Quinimo cum Lugo (l. c. n. 138. 139.) censeat ea Clementis VIII. seu potius Pauli V. prohibitionem comprehendere etiam casum, quo ipse validam putat applicationem, aliaque ipse incommoda in huiusmodi anticipata applicatione reperiat, forte videri severior potest etiam S. Alphonso, qui post Collet hanc anticipatam applicationem (l. c. n. 337. in fin.) nullo modo improbare videtur.

plicatum fructum: ordinarium scilicet Missae, deinde cooperationis ad illam piam causam. — Ita expresse Lacroix, *ibid.*

2<sup>o</sup> Titius Sacerdos Soc. legere potest Missas ad intentionem Sempronii Sacerdotis saecularis, qui stipendia pro Missis legendis acceperit, quando hic nec ea utpote consumpta restituere possit nec satisfacere pro omnibus Missis; quia in istis circumstantiis Titius censetur gratis ex pura charitate Missas celebrare, uti ex declaratione Claudii Acquaviva colligit. — Lacroix, l. 4. n. 138.

3<sup>o</sup> Si Titius Sacerdos Soc. non recipiat quidem stipendium, attamen circa illud disponat, v. gr. dicat Caio: da stipendium huic pauperi, et ego ad intentionem tuam legam Sacrum; vel si dicat Sempronio: tu accepta stipendium, ego vice tui Sacrum legam; illicite agit quia dum sic disponit circa stipendium per contractum *facio ut des*, virtualiter accipit stipendium illudque redonat alteri; quorum utrumque est contra votum paupertatis (16). — Pellizzarius, — Lacroix, l. 4. n. 138. — Sanchez, etc.

4<sup>o</sup> Si Paulus vir Soc. pro Cappellano ex fundatione obligato in canenda Missa suppleat, minime peccat, quamvis Cappellanus suos proventus recipiat, quia Paulus de nulla re disponit. Idem dicendum est, si concionetur, aut aliunde munus exerceat pro aliquo, qui inde consueta honoraria percipiat. — Lacroix, l. 4. n. 139.

192. — 5<sup>o</sup> Si Sempronius Parochus, accepto iam stipendio, roget Titium Sacerdotem Soc., ut pro eo suppleat in Missa legenda, Titius licite supplebit, modo nihil de stipendio disponat. — Lacroix, l. 4. n. 139. — Vasquez. — Salas. — Castropalao, contra Sanchez. — Ratio est, quia stipendium a Titio ne virtualiter quidem recipitur, cum nihil disponat circa illud, estque omnino indifferens illi, qui stipendium erogavit, a quolibet Missa legatur. — *Confirmatur*: si Titius iturus Parisios in favorem Sempronii, gratis ferret litteras, ad quas ferendas Sempronius

(16) Casum primum sic intellige, ut Titius eo pacto strictam obligationem Caio imponat; nam si mere roget, ut ex liberalitate id Caius praestet, in id recidimus quod in prima Resolutione definitum est et rursus Resol. 5. definitur. Quoad secundum autem ratio illicitae dispositionis iuxta opinionem Mich. Vasquii, Ioan. Salas, et Castropalae contra Sanchez (Vid. Lacroix, lib. 4. n. 139.) facile cessat, quando Titius a Sempronio rogatus de aliqua Missa celebranda, hoc liberaliter faciat, nihil curans aut quaerens, num Sempronius stipendia pro iis Missis acce-

perit, num sibi ea retineat etc. Quosdam potius illud moyet, quo titulo Sempronius stipendia retineat forte accepta. Sed et haec difficultas (quae alioqui nihil attingit causam Titii Missas gratuito celebrantis) facilem habet solutionem. Tribuens enim stipendia hoc unum a Sempronio exigit, ut onus Missarum celebrandarum assumat. Quod autem ipse vel per se vel per alium satisfaciat, et hic alius aut exacto stipendio aut gratis celebret, nihil ille curat, nisi forte Sempronium ad Missas celebrandas elegerit, quia, ut ait cit. Lacroix *credetur devotius legere.*

esset mercede conductus, utique Titius non ageret contra paupertatem, nec censeretur sibi acquirere, et Sempronio donare mercedem. Ergo similiter in nostro casu. — Lacroix, *ibid.*

*Dices*: Sempronius non habet ius vel titulum retinendi illa stipendia, nisi mediantibus Missis Titii; ergo Titius legens Missas, confert illi ius et titulum retinendi stipendia, ac proinde idem est ac si stipendia acceptaret et daret Sempronio.

*Resp. Neg. ant.*; nam Sempronius ius et titulum retinendi habet vi contractus innominati: *do ut facias*, quo obligatur ad Missas legendas sive per se, sive per alium; hoc autem onere levatur a Titio, qui tantum ponit Missas velut conditionem, sine qua non posset Sempronius frui illo iure et titulo retinendi stipendia. — Lacroix, *ibid.*

*Dices iterum*: Saltem obstat Decretum VIII. Congr. XII. prohibens ipsimet Generali, ne Missas, quae ad eius intentionem celebrantur a sacerdotibus Societatis, applicet secundum intentionem cuiuscumque alterius, qui inde lucrum reportare possit.

*Resp. Neg. anteced.*; nam in positivis non valet illatio a maiori vel a pari; adsunt autem rationes, cur haec prohibeantur Generali, non autem aliis, v. gr. necessitates Societatis, etc.: ergo illud Decretum quoad alios nihil facit. — Lacroix, *ibid.*

QUAER. *Quaenam in Soc. sit obligatio quoad Missas aut preces iniungi consuetas?*

*Resp.* 1<sup>o</sup> Religiosi Soc., qui preces et Missas iniunctas non persolvunt, *per se* loquendo non peccant, quia nullum stricte imponitur praeceptum, neque alia est obligatio, nisi ex Regula, quae *per se* sub peccato non obligat. — Suarez *et alii communiter*. — Attamen peccabunt Superiores, si ex negligentia non curent, ut designentur qui Missas celebrent, vel orent, praesertim pro benefactoribus et fundatoribus. Sic responsum est Roma anno 1604. Non satisfaciunt vero Regulae, qui Missas legendas per alios legunt, quia est onus personale. — Sic responsum Prov. Rheni ann. 1634 (17). — Attamen satisfaciunt rogans alium, ut vice sua hodie vel hac hebdomada celebret, alio ipse die vel alia hebdomada compensaturus. Item satisfaciunt, qui praevidentes difficultatem pro hebdomada sequenti, Sacra in hebdomada, quae praecedat, anticipant. — Lacroix, l. 6. part. 2. num. 168.

*Resp.* 2<sup>o</sup> Missae pro defunctis Soc. iniunctae non obligant sub mortali, sive determinantur per generales Ordinis Constitutiones, sive ex particu-

(17) Ius viget in societate, ut responsa Praepositi Generalis ad alicuius Provinciae postulata, nisi alibi rite promulgentur

seu intimentur, pro ea tantummodo Provincia valeant, ad quam data fuerunt.

laribus Regulis, sive ex Superiorum praescripto. Ratio est, quia ista habent tantum rationem simplicis mandati, nisi praeceptum obedientiae accedat. — Sic ex iudicio omnium, ut testatur Pelliz. tom. 1. tract. 5. c. 9. n. 12, — Lacroix, ibid. n. 169. (18).

*Resp.* 3<sup>o</sup> Missae affixae tempori, v. gr. quae legi debent qualibet hebdomada vel quolibet mense, si hoc tempore ob impedimentum vel morbum non potuerint celebrari, non necessario postea supplendae sunt, sed omitti possunt. Sic responsum est Prov. Rheni anno 1585. E contrario si ex negligentia omissae sint, postea suppleri debent. — Sic responsum est Prov. Tolosanae ann. 1629. — Lacroix, ibid. num. 171.

*Resp.* 4<sup>o</sup> Si Missae vel preces indicentur ad tempus indefinitum, satis est eas dicere ad duos vel tres menses. — Sic responsum est Prov. Neapol. ann. 1603. — Lacroix ibid. n. 172.

## CAPUT IV.

## DE TEMPORE ET LOCO CELEBRATIONIS

## ARTICULUS I. — DE TEMPORE CELEBRATIONIS

193. **Principia.** — I. Licet celebrare quotidie, imo laudabile id est, nisi obstet celebrantis indignitas, aut specialis Ecclesiae prohibitio. Prohibet autem Ecclesia, ne celebretur Missa in die Parasceves, seu Feria VI. Hebdomadae maioris; item ne absque necessitate plura sacra fiant in eadem Ecclesia Feria V. et sabbato eiusdem hebdomadae. Sic ex variis Congregationis Rituum Decretis constat (1). — S. Lig. n. 350.

II. Non licet *ordinarie* et speciali privilegio secluso, celebrare ante auroram nec post meridiem, nec ante Officii matutini recitationem (2). Sic enim

(18) Auctor haec ad litteram transcripsit ex Lacroix; Lacroix vero ex Pellizzario; sed huius textum obtruncatum exhibuit. Nam Pellizzarius eo loco hanc rationem reddit: *Quia praescriptio horum suffragiorum communiter non transcendit obligationem simplicis Regulae aut obedientiae, et consequenter habet rationem simplicis ordinationis.* Tum subdit, haec colligi ex Suarezio (*De Relig.* Tract. 10. lib. 8. cap. 2. n. 5.), qui propterea infert, *hasce obligationes non obstringere sub peccato.* Ergo excluditur et pressa obligatio sub levi, solaque superest obligatio Regulae, quae per se non obligat sub peccato.

(1) Decreta ista cavent, ne praeter conventualem in Ecclesiis legatur ulla Missa privata. Quibus tamen decretis non interdicitur, quominus in Ecclesiis Regularium qui privato oratorio careant, feria V. maioris hebdomadae alia Missa pro distribuenda infirmis Communionem Paschali celebretur. Id tamen clausis ianuis faciendum praescribitur.

(2) Haec particula ex §. XV. non ad celebrandi horam sacerdotibus communiter praescriptam, sed ad ordinem inter Breviarii recitationem et celebrationem Missae pro canonicis, qui canunt in choro, servandum spectat. Quocirca subditur ibidem quando alias post recitationem *Primae,*

in Rubricis Missalis habetur: *Missa privata saltem post Matutinum et Laudes quacumque hora ab aurora usque ad meridiem dici potest.* — Licet tamen Missam ante auroram inchoare, modo ante auroram non absolvatur. Licet pariter celebrationem ultra meridiem protrahere, modo saltem meridie incipiatur; tempus enim aurorae et meridiei non *matematicae*, sed *moraliter* accipiendum est. — S. Lig. n. 341., et alii.

III. Pari modo privilegium celebrandi una hora ante auroram vel post meridiem, intelligi debet de una hora ante vel post tempus pro aliis non privilegiatis assignatum; alioquin enim privilegium parum prodesset. — Ita S. Lig. n. 346., et alii communiter.

194. **Quaesita.** — **QUAER.** 1<sup>o</sup> *An peccet graviter, qui celebrat ante auroram aut post meridiem?*

*Resp. Affirm.*, si multum praeveniat, aut protrahat tempus ab Ecclesia statutum; secus vero, si mutatio sit levis; immo si iusta adsit causa, omni culpa vacabit. Qualis autem censeatur immutatio notabilis, *controvertitur.* Iuxta communioem et probabiliorem sententiam gravis non habetur, nisi celebratio hora integra ante vel post tempus statutum incipiatur. — S. Lig. n. 346.

**QUAER.** 2<sup>o</sup> *Quandonam liceat tempus celebrationis antevertere?*

*Resp.* 1<sup>o</sup> In necessitate, v. gr. ut morituro ministretur Viaticum, quo casu liceret etiam media nocte celebrare. 2<sup>o</sup> Ubi est mos rationabilis, v. gr. ut opifices et famuli summo mane possint sacrum audire. 3<sup>o</sup> Vi privilegii a Papa vel Episcopo concessi (3). — Vide S. Lig. n. 343. et seq.

**QUAER.** 3<sup>o</sup> *Quale peccatum sit celebrare Missam ante recitationem Matutini?*

*Resp. Probabilis* est peccatum veniale tantum, quia in hoc nulla apparet gravis deordinatio, nisi ex contemptu et habitualiter absque ulla causa fiat. Causa autem quaelibet rationabilis ab omni peccato excusat. — Ita S. Lig. cum aliis communiter (4).

aut *Tertiae*, aut *Sextae*, celebrari Missa debeat. Quoad aliam autem Rubricam (§. 4. de Ritu servando, etc.), ubi dicitur: *Sacerdos celebraturus Missam... saltem Matutino cum Laudibus absoluto Orationi aliquantulum vacet: et orationes inferius positas pro temporis opportunitate dicat;* adverti posset, quod sicut ad omittendas orationes, de quibus sermo, nemo adhuc censuit, necessarium esse privilegium; ita et de Matutini recitatione vi illius contextus existimari haud absurde posset.

(3) S. Alphonsus (lib. 6. n. 344.) alios addit casus, videlicet 1<sup>o</sup> *post Missam solemnem in festivitate, si solemniter protrahatur ad horam et amplius post meridiem, imo probabiliter etiam post duas horas...; ne magna pars populi Missa careat;* 2<sup>o</sup> *Ex causa itineris per horam post meridiem vel ante auroram;* 3<sup>o</sup> *Sic etiam causa funeris alicuius magnatis, vel concionis, vel publicae supplicationis.*

(4) S. Alphonsus (lib. 6. n. 347.) dicit, circa hanc questionem tres adesse DD.